

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Обґрунтування господарських рішень

спеціальність	051 Економіка	обов'язковість дисципліни	обов'язкова
освітня програма	Економіка	факультет	економічних відносин та фінансів
освітній рівень	перший (бакалаврський)	кафедра	глобальної економіки

ВИКЛАДАЧ

Пащенко Юлія Валентинівна

Вища освіта – Харківський національний аграрний університет ім. В. В. Докучаєва, спеціальність «Економіка підприємства»;

Науковий ступінь – кандидат економічних наук за спеціальністю 08.00.04 економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)

Вчене звання – доцент кафедри економіки підприємства

Досвід роботи – 19 років

Показники професійної активності з тематики курсу:

- авторка та співавторка 4 методичних розробок;
- співавторка 8 наукових публікацій, у т.ч. Scopus та Web of Science ;
- учасниця наукових і методичних конференцій, міжнародних проєктів.

телефон	+380669281328	електронна пошта	Paschenko_chepu@ btu.kharkov.ua	дистанційна підтримка	Google Meet Moodle, ZOOM
---------	---------------	------------------	------------------------------------	-----------------------	-----------------------------

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	є формування у здобувачів комплексної системи знань щодо технології прийняття рішень та практичних навичок щодо обґрунтування господарських рішень із різним ступенем невизначеності та ризику.
Формат	лекції, семінарські, практичні заняття, самостійна робота, командна робота
Деталізація результатів навчання і форм їх контролю	• засвоєння здобувачами вищої освіти понятійного та категорійного апарату щодо обґрунтування господарських рішень в умовах невизначеності та ризику (ЗК4, СК11, ПРН 5, ПРН 12) / відповіді на питання, практичне завдання, поточний тестовий контроль. • здатність проводити ідентифікацію та аналіз ключових проблем економічного суб'єкта (ЗК4, ЗК8, СК12, ПРН5, ПРН10, ПРН12) / відповіді на питання, практичне завдання, поточний тестовий контроль. • здатність використовувати у практичній діяльності основних видів прогнозування та критеріїв обґрунтування господарських рішень (ЗК4, ЗК8, СК12, ПРН5, ПРН10, ПРН12) / відповіді на питання, практичне завдання, поточний тестовий контроль. • вміння виявляти, формулювати, вирішувати проблеми та приймати обґрунтовані рішення (ЗК4, ЗК8, СК12, ПРН5, ПРН10, ПРН12) / відповіді на питання, практичне завдання, поточний тестовий контроль. • здатність до вирішення проблемних питань і нестандартних ситуацій у професійній діяльності за умов невизначеності, ризиків та конфліктів (ЗК4, СК12, СК14, ПРН12, ПРН17, ПРН22) / відповіді на питання, практичне завдання, поточний тестовий контроль. • здатність оцінювати можливі ризики та соціально-економічні наслідки господарських рішень (ЗК4, СК12, СК14, ПРН12, ПРН13, ПРН17, ПРН22) / відповіді на питання, практичне завдання, поточний тестовий контроль.
Обсяг і форми контролю	3 кредити ECTS (90 годин): 16 годин лекції, 30 годин практичні та семінарські заняття; поточний контроль; підсумковий контроль – екзамен.
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань, активність, командна робота.

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ

Компетентності

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

Програмні результати

Програмні результати навчання:

ПРН5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).

ПРН10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

ПРН12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.

ПРН17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

ПРН22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Розділ 1. Господарські рішення в різних сферах підприємницької діяльності				Самостійна робота	
Лекція 1.	Сутнісна характеристика господарських рішень	Практичне (семінарське) заняття СЗ 1	Сутнісна характеристика господарських рішень.		Організаційні фактори впливу на прийняття господарських рішень. Роль господарських рішень у підвищенні ефективності функціонування суб'єктів економічної діяльності.
Лекція 2.	Технологія прийняття рішень господарської діяльності	СЗ 2	Технологія прийняття рішень господарської діяльності		Особливості морфологічного аналізу під час прийняття рішень. Врахування особливостей інформаційного забезпечення в процесі прийняття господарських рішень.
		ПЗ 3	Практична реалізація методичних підходів до процесу прийняття господарських рішень.		
Лекція 3.	Фінансування господарських рішень	СЗ 4	Фінансування господарських рішень.		Оптимізація джерел фінансування господарських рішень. Особливості фінансування господарських рішень на малих підприємствах.
		ПЗ 5	Економічне обґрунтування різних джерел фінансування господарських рішень.		
Лекція 4.	Обґрунтування господарських рішень та оцінювання їх ефективності	СЗ 6	Обґрунтування господарських рішень та оцінювання їх ефективності.		Математичні методи аналізу господарських рішень. Методи та прийоми прогнозування рішень господарської діяльності.
		ПЗ 7	Практична реалізація методичних підходів до визначення ефективності господарських рішень.		
Розділ 2. Ризик і невизначеність під час обґрунтування господарських рішень					
Лекція 5	Невизначеність як першопричина ризику підприємницької діяльності	СЗ 8	Невизначеність як першопричина ризику підприємницької діяльності		Проблема невизначеності в межах сучасної економічної теорії. Особливості функціонування підприємств в умовах невизначеності.
		ПЗ 9	Обґрунтування засобів зниження рівня невизначеності.		
Лекція 6	Критерії прийняття рішень в умовах невизначеності	СЗ 10	Критерії прийняття рішень в умовах невизначеності		Урахування чинника невизначеності в управлінні підприємством і засоби її зниження. Критерії оптимальності за умов повної невизначеності.
		ПЗ 11	Обґрунтування господарських рішень за критеріями Вальда, крайнього оптимізму, песимізму, Севіджа, Гурвіца, Байєса, Бернуллі-Лапласа.		
Лекція 7	Теорія корисності та її застосування у процесах прийняття рішень	СЗ 12	Теорія корисності та її застосування у процесах прийняття рішень		Оптимальність за Парето. Напрями зниження невизначеності в господарській діяльності підприємства.
		ПЗ 13	Методика побудови функції корисності для будь-яких економічних показників.		

Лекція 8	Критерії прийняття господарських рішень за умов ризику	СЗ 14	Критерії прийняття господарських рішень за умов ризику		Обґрунтування процесу вибору рішення з використанням критерію Гермейєра. Графічна інтерпретація критеріїв прийняття рішень.
		ПЗ 15	Визначення умов оптимальності альтернатив за різними критеріями прийняття рішень в умовах ризиків.		

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література

1. Балджи М.Д. Обґрунтування господарських рішень та оцінка ризиків: [навч. посіб.] / М.Д. Балджи, В.А. Карпов, А.І. Ковальов. – Одеса: ОНЕУ, 2013. – 670 с.
2. Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків: навч. посіб / О.М. Полінкевич, І. Г. Волинець. Луцьк : ВежаДрук, 2018. 336 с.
3. Обґрунтування господарських рішень та оцінка ризиків : навч. посіб. / [Герасимчук Н. А., Мірзосєва Т.В., Томашевська О. А.]; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. - Вид. 2-е. - Київ : Компрінт, 2018. 595 с.
4. Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків [Текст]: навч. посіб./ О.П. Логвінова, І.М. Семененко ; Східноукр. нац. ун-т ім. Володимира Даля. Харків: Лідер, 2015. 368 с.
5. Посилкіна О.В. Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків: навч. посіб./ О.В. Посилкіна, Я.М. Деренська. Харків : НФаУ, 2018. 197 с.
6. Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків: підручник/ Л. Донець та ін. Київ: Центр учбової літератури, 2024. 472 с.

Методичне забезпечення

1. Обґрунтування господарських рішень: конспект лекцій для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форми навчання за спеціальністю 051 «Економіка». уклад. Ю.В. Пашенко; ДБТУ. – Харків : [б. в.], 2024. - 97 с.
2. Обґрунтування господарських рішень: методичні вказівки для самостійного вивчення дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форми навчання за спеціальністю 051 «Економіка». уклад. Ю.В. Пашенко; ДБТУ. – Харків : [б. в.], 2024. - 36 с.
3. Обґрунтування господарських рішень: методичні вказівки для виконання семінарських та практичних завдань для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форми навчання за спеціальністю 051 «Економіка». уклад. Ю.В. Пашенко; ДБТУ. – Харків : [б. в.], 2024. - 64 с.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ (<https://biotechuniv.edu.ua/wp-content/uploads/2024/01/norm-b-pol-orq-op.pdf>)

СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 60	100% від усередненої оцінки за темами поточне тестування, виконання практичних завдань та засвоєння блоку самостійного навчання.
		до 40	підсумкове тестування (екзамен)

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.